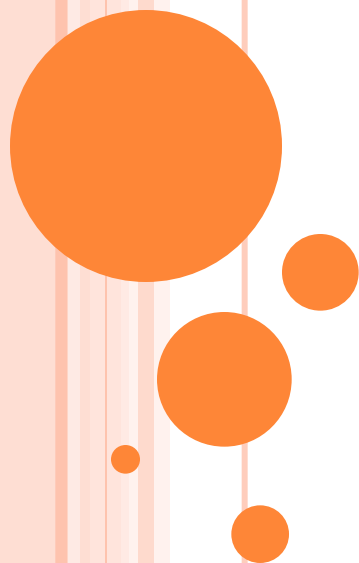

SPRACOVANIE BAKALÁRSKEJ PRÁCE

- **Bakalárska práca** - zvládnutie teoretických a praktických základov riešeného problému.
- Študent má preukázať schopnosť pracovať s domácou aj zahraničnou odbornou literatúrou, vybrať z nej podstatné informácie pre svoju tému, uplatniť svoje schopnosti pri zhromažďovaní, interpretácii a spracúvaní základnej odbornej literatúry.
- Rozsah bakalárskej práce by sa mal pohybovať v rozpätí **30 – 40 strán** (t.j. 54 000 až 72 000 znakov vrátane medzier) (od úvodu, bez príloh).

- **Zásady vypracovania bakalárskych prác v príslušnom akademickom roku** - web stránka DTI (predpokladá sa ich inovácia).
- Oboznámiť sa s **problematikou písania záverečnej práce**:
<https://sites.google.com/site/bakalarskadiplomovadizertacna/home>
- **Využiť** internetový zdroj – Pdf UK
<http://www.fedu.uniba.sk/> - Časť Štúdium

Elektronická učebnica pedagogického výskumu

<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>,

Dôležité kapitoly: *Informačná príprava výskumu, Voľba výskumnej témy, Premenné, Hypotézy, Výskumný súbor, Hodnotné dáta, Výskumné metódy, Pozorovanie, Dotazník, Posudzovacie škály, Interview, sémantický diferenciál, Spracovanie údajov a Interpretácia údajov.*

- Vytvorenie **dotazníka** - Internetový zdroj
<http://www.iankety.sk/>

Štatistika – Zdroje:

- z maturuj.zones.sk/materialy/maturitne-temy/matematika.../statistika.pdf
- http://pdf.truni.sk/pokorny/diplomky_files/ondrejka/page/0pisna%20statistika/1_jednorozmern_opisn_tatistika.html
- <http://rimarcik.com/navigator/>
- <http://www.gymmt.sk/~kveta/pojmystat.htm>

- **Čo je téma práce?** - širšie formulovaná

Potrebné je bližšie tému konkretizovať.

Téma je východisko na stanovenie konkrétnej problematiky, ktorou sa chce autor bližšie zaoberať - potrebné pre formulovanie cieľa/cieľov.

- Vymedzenie **problematiky/problému**

určuje konkrétne hľadisko riešenia témy,

- čo bude predmetom spracovania/riešenia práce.

- čomu bude autor v práci venovať pozornosť a čo skúmať.

Nestačí mať nápad, je potrebné ho rozvinúť.

- Veľmi zlý prístup – začať prácu zostavovaním dotazníka!

- Formulovanie problému - vychádzať zo štúdia publikačných zdrojov, literatúry z danej problematiky – najprv preštudovať publikačné zdroje.

Bez toho nie je možné mať poznatky o teoretických koncepciách, modeloch, názoroch a zisteniach rôznych autorov.

Predpoklad na zmysluplné a hodnotné výskumné/prieskumné otázky, hypotézy pre prieskum/výskum.

- Stanoviť a formulovať **hlavný cieľ práce** – čo podstatné sa má v práci dosiahnuť. Bez jasnej a konkrétnej predstavy, čo sa má dosiahnuť sa nedá zmysluplne postupovať. **Hlavný cieľ aj čiastkové ciele** sa uvedú v **úvode** práce.
- Z hlavného cieľa odvodiť **čiastkové ciele**.
- V práci:
- **teoretického** typu - čiastkové teoretické ciele;
- **teoreticko-empirického** typu - osobitne cieľ teoretickej a empirickej časti;
- **teoreticko-aplikačného typu** - osobitne cieľ teoretickej a aplikačnej časti.
- **Hlavný cieľ aj čiastkové ciele** sa uvedú v **úvode** práce.
- Cieľ teoretickej časti a použité metódy v teoretickej časti sa uvedú aj na začiatku teoretickej časti.
- Cieľ empirickej časti sa uvedie aj na začiatku empirickej časti.

- **Nejasné, žiadne stanovenie cieľov**, alebo cieľov len jednej časti práce (často len empirickej) oponent posudzuje ako vážny **nedostatok práce**, negatívne!
- Zmysluplný, rozumný cieľ/ciele pomáhajú formulovať **výkonové slovesá**,
napr. charakterizovať..., klasifikovať..., kategorizovať..., definovať..., vyjadriť..., objasniť..., posúdiť..., pomenovať..., zhodnotiť..., opísať..., zistiť..., porovnať..., overiť..., zdôvodniť..., vysvetliť..., riešiť..., vyriešiť..., dokumentovať..., zostaviť..., usporiadať..., vyhodnotiť..., rozhodnúť..., dokázať..., poukázať (na niečo)..., uplatniť..., navrhnúť..., interpretovať..., aplikovať..., analyzovať..., modifikovať..., zhrnúť..., vyvodiť závery a pod. – Príloha 1.

Typ práce má vyplynúť z témy a cieľov.

- **Dôležitý na vytvorenie štruktúry práce.**
- Spoločný znak - všetkých typov je formulovanie problematiky, hľadanie odpovedí na určité problémy a štúdium publikačných zdrojov.
- Odlišný - v štruktúre práce, použitých metódach, spôsobe riešenia problematiky.
- **Teoretický typ práce** - zaoberá sa problematikou z teoretického hľadiska, používajú sa teoretické metódy pomocou ktorých sa dospieva sa k záverom teoretického charakteru. Je vhodná pre problematiku týkajúcu sa rôznych koncepcií a smerov, prognóz, teoretických modelov.

- Spracovanie vyžaduje **intenzívne a časovo náročné štúdium literatúry a iných dokumentov s následnou analýzou, syntézou, porovnávaním a pod., ťažisko sa kladie na myšlienkové spracovanie poznatkov a vedeckých faktov.**
- Základný postup - analýza súčasného stavu danej problematiky
vyhodnocovanie a porovnávanie (komparácia) zhodných a odlišných názorov autorov, koncepcií, teórií s názormi autora práce.
Vlastné názory autora práce sú nevyhnutnou súčasťou tohto typu práce.
- Najskôr opísať základné všeobecné problémy, otázky, teórie atd., potom sa zamerať na čiastkovú špecifickú problematiku, postupovať od všeobecného k špecifickému.
- V záverečnej kapitole - stručný prehľad teoretických výsledkov a odpovede na otázky alebo špecifiká problematiky uvedené v úvode. V závere práce sa autor vyjadruje k možnostiam ďalšieho prieskumu, či výskumu a k uplatneniu teoretických výsledkov práce.

- **Teoreticko-empirický typ práce** - teoretická časť - opis stavu, analýza súčasného stavu danej problematiky. Je teoretický základ a východisko na stanovenie problematiky prieskumu/výskumu, prieskumných otázok/hypotéz v empirickej časti.
- Empirická časť (empíria = skúsenosť) založená na empirickom prieskume/výskume - skúsenosti.
- Zisťujú sa výchovné, didaktické, psychologické, sociologické a iné javy, pracuje sa s prieskumnými/výskumnými metódami.
- Nevyhnutná súčasť - formulovanie **prieskumných/výskumných otázok/hypotéz**, na ktoré autor hľadá odpoveď v teréne.
- Na to si volí jednu alebo viac **prieskumných/ výskumných metód** (pozorovanie, experiment, škálovanie, dotazník, rozhovor, test, obsahovú analýzu textu, analýzu písomných a materiálnych produktov atď.).

- Dôležitý správny **výber metódy získania a spracovania** dát. Tento typ práce vyžaduje prácu v teréne (škola, internát, rodina a pod.
- **Prieskum** – jednoduchá forma empirického skúmania. Jej cieľom je získavať terénne dáta, ale nie budovať vedecké teórie, napr. prieskum názorov žiakov, volebných preferencií voličov, prieskum trhu.
- **Pedagogický prieskum** - zistenie stavu pedagogického javu
- umožňuje poznávať javovú stránku problému, neskúma problém do hĺbky
- informácie pre vytvorenie istého hľadiska na situáciu alebo stav pedagogického javu
- často sa používa v bežnej edukačnej realite
- poskytuje informácie o stave a úrovni edukačnej reality

- V **bakalárskej práci** vhodný **prieskum**.
- Výskum - vedecká forma skúmania, aktivita odborníkov s príslušným vzdelaním a kvalifikáciou s cieľom budovať vedecké teórie. Používajú sa vedecké metódy na spracovanie a vyhodnotenie skúmaných javov.
- základný – teoretický výskum, zaoberá sa spravidla kľúčovými otázkami pedagogickej vedy – rozpracovanie cieľov výchovy, tvorba pedagogických kategórií, podstata pedagogických dejov
- aplikovaný – aplikuje vedecké poznatky, ku ktorým dospel základný výskum na podmienky pedagogickej praxe so zámerom skvalitnenia teoretických poznatkov; overuje teoretické poznatky v praxi, hľadá cesty riešenia požiadaviek praxe; zameraný napr. na preverovanie a skúmanie efektívnych metód výučby, štruktúru vyučovacej hodiny, organizačné formy vyučovania, problematiku hodnotenia a klasifikácie, vzťahu učiteľa a žiaka a pod.

- **Teoreticko-aplikačný typ** - teoretická časť – analýza, opis súčasného stavu problematiky.
Aplikačná časť - aplikačný produkt, napr. **návrh projektu, metodika určitej činnosti, sústava úloh alebo cvičení, modely vyučovacích hodín, aktivít žiakov, učiteľov** a pod. Nadväzuje na teoretickú časť prezentovaním a interpretovaním aplikačného produktu.

Štruktúra práce - členenie obsahu práce na časti - kapitoly, podkapitoly a prílohy. Najprv treba zostaviť rámcovo, neskôr definitívne.

- Príklad štruktúry Príloha 2a, 2b.
- Obsahová štruktúra práce závisí od typu práce a charakteristiky problému.

Príklad rámcovej štruktúry práce teoreticko-empirického typu:

- Abstrakt
- Úvod
- Teoretická časť
- Empirická časť
- Záver práce, odporúčania pre prax podľa potreby
- Použité publikačné zdroje (použitá literatúra a zdroje)
- Prílohy

Abstrakt – skrátené vyjadrenie obsahu práce - informatívny v rozsahu okolo 100 – 400 slov vrátane kľúčových slov.

Má zodpovedať 4 základné otázky:

- aká problematika je predmetom práce,
- prečo sa práca robila, aký je jej cieľ,
- ako sa robila, metódy spracovania práce,
- čo podstatné sa zistilo, hlavné výsledky a závery.

Príklad osnovy abstraktu teoreticko-empirického a teoreticko-aplikačného typu:

- Práca prezentuje... Objektom skúmania našej práce bolo... V práci analyzujeme... Vypracovali sme návrh... Overili sme postup... Predpokladá sa... Zistili sme... Navrhujeme aplikovať do praxe... .

Príklad osnovy abstraktu práce teoretického typu:

- Cieľom záverečnej práce bolo... Práca je rozdelená do ... kapitol. Obsahuje ... grafov, ... tabuliek a ... príloh. Prvá kapitola je venovaná... V ďalšej časti sa charakterizuje... Záverečná kapitola sa zaoberá... Výsledkom riešenia danej problematiky je... .

Úvod - vstupná časť práce, informácia o práci a jej prínose, uviesť do problematiky, predstaviť prácu.

Má obsahovať :

- charakteristika práce - zameranie, problematika na ktorú je práca bližšie zameraná - konkretizácia témy,
- zdôvodnenie voľby témy,
- typ práce - teoretický, teoreticko-empirický, aplikačný
- hlavný cieľ, z toho osobitne cieľ teoretickej a empirickej (aplikačnej) časti,
- metodika - metódy a postupy (charakteristika objektu skúmania, pracovné postupy, spôsob získavania dát a ich zdroje, prípadne štatistické metódy),
- významnosť zvolenej témy,
- pomoc pri práci zo strany osôb, inštitúcií,
- prínos práce,
- štruktúra práce.

Úvod nie je všeobecný dlhý úvod k riešenej problematike ako takej – ide o úvod k práci, čitateľovi má priniesť **informáciu a prehľad o celej práci!**

Teoretická časť (teoreticko-empirickej a teoreticko-aplikačnej časti)

Spracovať ako prehľad o súčasnom stave danej problematiky, akými spôsobmi (metódami, výskumnými nástrojmi) sa problém doteraz skúmal, názory a teórie odborníkov.

Logicky členená do kapitol a podkapitol.

- Dobre spracovaná teoretická časť práce - dobrý štart do empirického prieskumu, vyhodnocovaní a interpretácii získaných dát.

Teoretické poznatky i empirické dáta, ktoré získali iní autori - opora, k interpretácii vlastných dát.

- Spracovať ako **prehľad, opis, analýza súčasného stavu problematiky s vlastnými komentármi a názormi autora práce.**
- ide o prehľad doterajších poznatkov o téme z publikovaných zdrojov vrátane definícií a charakteristík základných/nosných pojmov s vlastnými komentármi a názormi autora.
- Nie je vhodné začať kapitolou s názvom Vymedzenie základných pojmov.

Empirická časť (prieskumná) má obsahovať:

1. Prieskumný problém - určitú problematiku, okruh konkrétnych problémov, ktorý chce autor vyriešiť, dáva výskumu špecifickejšie zameranie.
 - Každá téma obsahuje viac okruhov, otázok.
 - Ide o to, ako sa dokážu vystihnúť a naformulovať. Prieskumný problém môže mať charakter:
 - **deskriptívny** - zameraný na opis javov, názorov a pod.,
 - **relačný** - zameraný na vzťahy skúmaných javov,
 - **kauzálny** - zameraný na príčiny javov alebo ich kombináciu.

2. Cieľ/ciele prieskumu/výskumu vychádzajú z prieskumnej problematiky a predstavujú to, čo chce prieskumník konkrétnejšie zistiť (v súlade s hlavným cieľom práce),
3. Prieskumné/výskumné otázky - sú konkretizované prieskumné/výskumné problémy v opytovacej forme, ktoré vyžadujú hľadanie odpovedí.
4. Hypotéza (Dp) je výskumný predpoklad, ktorý sa autor snaží na základe odbornej činnosti potvrdiť alebo vyvrátiť.

Odborný odhad toho, ako sa budú správať výskumné dáta a aké výsledky z nich možno vyvodiť.

Premyslená, odborná, zdôvodniteľná predpoveď záverov prieskumu/výskumu. **Je vhodná v diplomových prácach.**

5. Úlohy na dosiahnutie cieľa – chronologicky uvedené jednotlivé kroky, postupy, činnosti v časovom slede, ktoré treba urobiť, aby sa splnil cieľ, *napr. vypracovať projekt záverečnej práce, určiť problematiku prieskumu/výskumu, zvoliť metódy prieskumu, určiť prieskumný/výskumný súbor, dohodnúť spoluprácu s vybranými subjektmi, vybrať, vytvoriť alebo upraviť vybraný merací nástroj, realizovať prieskum v zvolenom prieskumnom súbore (vybranej vzorke), spracovať a vyhodnotiť výsledky a pod.*
6. Prieskumné/výskumné metódy a techniky, zdôvodniť výber vzhľadom na cieľ prieskumu.
7. Prieskumný/výskumný nástroj na získanie dát, údajov, (napr. dotazník, interview a pod.) so zdôvodnením ich vhodnosti a predností pri danom prieskume.

- **Prieskumný/výskumný nástroj** podrobne opísať -
uviesť názov dotazníka, autora, zdroj prevzatého dotazníka, mieru a dôvod úprav, počet položiek, typ položiek, či bol dotazník anonymný, podľa potreby osobitné časti dotazníka, súvislosť položiek s prieskumnými/výskumnými otázkami a pod.
Jednotlivé časti dotazníka tvoria **položky**, (nie otázky) - môžu mať formu otázok, výrokov a pod.
- Zostavenie dotazníka bez vopred stanoveného cieľa a prieskumných/výskumných otázok/hypotéz je celkom nesprávny prístup k spracovaniu empirickej časti a tým horšej kvality - nie je možné niečo zistiť, vyhodnotiť výsledky, dobre ich interpretovať a vyvodiť závery ak nie je jasný cieľ!

8. **Prieskumný/výskumný súbor** – výber škôl, tried, osôb (zúčastnených na prieskume), ich počet (početnosť súboru min. 30 – 60 respondentov pri dotazníku, pri interview 10 – 15 osôb).
9. **Organizácia a priebeh prieskumu/výskumu** - spôsob zberu dát, t.j. kde (miesto prieskumu, adresa subjektu), konkrétny čas prieskumu (dátum, rozpätie dátumov), spôsob priebehu prieskumu (podmienky za akých sa vykonal), v spolupráci s kým sa prieskum uskutočnil, uviesť pozitíva, prípadne problémy v jeho priebehu.
10. V **diplomovej práci** by sa mal pred výskumom uskutočniť **predvýskum** na malej vzorke respondentov s cieľom je overiť správnosť položiek dotazníka. V prípade extrémnych výsledkov, ktoré predpokladajú nedostatočnú validitu a reliabilitu položiek, sú potrebné korekcie dotazníka.

11. Výsledky prieskumu/výskumu a interpretácia – dáta sa spracujú v tabuľkách a ilustračne v grafoch. K tabuľkám sa uvedie opis výsledkov a interpretácia výsledkov (bližšie bod 16).
- Opis výsledkov - slovné vecné uvedenie číselných dát chronologicky ako sú usporiadané v tabuľke, podľa potreby porovnanie z hľadiska určitých súvislostí alebo odchýliek, zhodných či odlišných zistení.
 - Interpretácia výsledkov - vyhodnotenie, vysvetlenie, porovnanie, komentovanie, zistených dát.
 - Hlavným výstupom z prieskumu/výskumu nie sú dáta, ale ich interpretácia a optimálne porovnanie s doterajšími výsledkami iných prieskumov.

V mnohých prácach sa ako interpretácia výsledkov nesprávne uvádza len slovný opis číselných dát v tabuľkách, čo nie je interpretácia údajov výskumu!

12. Závery z prieskumu/výskumu – štylizované konkrétne odpovede vyplývajúce z interpretačnej časti na každú prieskumnú/výskumnú otázku, potvrdenie alebo nepotvrdenie hypotéz so zdôvodnením.

- Závery - zovšeobecnené čiastkové výsledky meracieho nástroja (jednotlivých položiek dotazníka) k daným prieskumným/výskumným otázkam.

- Východiskom záverov je interpretačná časť výsledkov jednotlivých položiek meracieho nástroja.

- Cenné sú vlastné zdôvodnené príčiny resp. dôsledky dopady, či prínosy.

Podľa potreby a možností sa môžu porovnať s výsledkami iných porovnateľných prieskumov/výskumov. Môžu sa uviesť odporúčania pre prax na základe výsledkov prieskumu/výskumu (ak sa neuvedú v závere práce).

13. Diskusia - v diplomovej práci.

Autor rozoberá zistené poznatky a informácie – (diskutuje sám so sebou), analyzuje ich a porovnáva s poznatkami iných autorov a predchádzajúcich prieskumov alebo výskumov.

V diskusii možno uviesť konkrétne odporúčania, ktoré vyplynuli zo zistených poznatkov.

Ide o vlastný prínos autora k danej problematike a o vyjadrenie jeho postoja k vybranej téme.

Metódy práce

- Analýza (textu, dát)
- Komparácia
- Indukcia
- Dedukcia
- Odvodzovanie
- Prognózovanie
- Dotazník (30 - 40 respondentov, 10 - 15 položiek)
- Interview – rozhovor (3 – 7 osôb)
- Škálovanie
- Štatistické metódy (aritmetický priemer, medián, modus, priemerná odchýlka)

Využiť web stránku **Štatistický navigátor** <http://rimarcik.com/navigator/>

Švec, Š.: Metódy výskumu v pedagogike, Bratislava, FF UK, 1996

Švec, Š.: Metodológia vied o výchove, Bratislava, IRIS, 1998

Gavora, P.: Výskumné metódy v pedagogike, Bratislava, Metodické centrum, 1996

Pojmy metodika, metóda, a nástroje.

- **Metodika** - súhrn metód a postupov.
- **Metóda** - konkrétna použitá metóda.
- **Nástroj** - prieskumný/výskumný merací nástroj na zistenie dát a údajov.

metóda - dotazníková metóda, štruktúrované interview (rozhovor),

nástroj – dotazník, schéma (štruktúra) interview

- **Prieskum/výskum** - formulovať prieskumný/výskumný problém - určiť, konkrétnu problematikou, ktorou sa bude prieskum zaoberať, problémy, ktoré bude riešiť
- Prieskumný/výskumný problém nie je predmet prieskumu/výskumu!
- Podklad pre formulovanie prieskumných/výskumných otázok, ktoré sú zas podkladom pre položky dotazníka.
- V kvantitatívnom prieskume/výskume - pojem premenná - prvok skúmania,
napr. vek, pohlavie, správanie žiaka, dĺžka práce učiteľa, jav, vlastnosť, podmienka, činiteľ, názor a pod.

Problematika premenných je dobre vysvetlená v **Elektronickej učebnici pedagogického výskumu** <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/> .

Prieskumné/výskumné otázky, alebo hypotézy?

- Pri **hypotézach** treba určiť premenné a vzťahy medzi nimi, často chýbajú, čo oponent hodnotí negatívne.
- **Prieskumné/výskumné otázky** sa stanovujú, ak ide o zistenie stavu určitého pedagogického javu.
- Sú vhodné v bakalárskej aj diplomovej práci, v ktorej ide o zistenie určitého stavu v danej problematike.

Dotazník - najčastejší merací nástroj

- o oboznámiť sa s problematikou **tvorby dotazníka** a premyslieť:
- o typ dotazníka,
- o počet a druhy položiek (otvorené, polouzavreté, jednoduché výberové odpovede, viacnásobné výberové odpovede),
- o spôsob administrácie - zadania dotazníka (administrátorom, elektronicky, poštou a pod).

Nevyhnutné oboznámiť sa s problematikou tvorby, administrovania, spracovania dát vyhodnotenia výsledkov dotazníka:

- o **Elektronická učebnica pedagogického výskumu**
<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>

- Obsah dotazníka tvoria **položky**, najčastejšie majú formu **otázky, výroku**.

Osoby, ktoré sa zúčastňujú na prieskume/výskume – **respondenti**.

Zásadne používať pojem: položka/položky (nie otázky) a respondent/ti (nie žiaci, učitelia).

Formálna a štrukturálna stránka dotazníka :

- vstupné informácie (záhlavie, názov dotazníka, názov inštitúcie, ktorá ho zadáva, meno autora),
- úvod (oslovenie respondentov, stručné vysvetlenie na čo dotazník slúži, potrebnosť informácií od respondenta, garantovanie anonymity),
- inštrukcie na vyplnenie (ako majú respondenti odpovedať, prípadne uviesť príklad odpovede),
- obsahová časť – jednotlivé položky vo forme otázok, či výrokov a spôsob odpovedí respondentov formou ponuky odpovedí, voľných odpovedí, alebo škálových odpovedí.
- záver (poďakovanie, prípadne priestor na komentár respondenta, podľa potreby)

Výsledky a ich interpretácia

- Spracované dáta, opis a interpretáciu výsledkov.
- Vyhodnotené dáta umožňujú odpovedať na prieskumné otázky
- Ku každej položke sa uvedie jej rámcový názov, obsah, odkaz na príslušnú tabuľku a graf.
- Názvy riadkov a stĺpcov sa v tabuľke píše veľkým písmom.
- Vhodné je uviesť, ku ktorej prieskumnej/výskumnej/otázke/hypotéze sa položka viaže, na čo položka slúži.
- Údaje – dáta sa prehľadne usporiadajú do **tabuľky**. Z tabuľky sa spracuje **graf**.
- Zistené dáta a výsledky sa spracujú v **tabuľke** ku každej položke a každej odpovedi.
- Tabuľka obsahuje - obsah položky, výberové odpovede, voľné odpovede zoradené podľa obsahovej príbuznosti, s príslušnými počtami.

- Tabuľka v prípade viacerých škôl, tried a pod. musí obsahovať ku každjej odpovedi celkový počet odpovedí a počet odpovedí (n) vyjadrený aj v %.
- Pri viacerých skupinách (školy, triedy, ch, d, m, ž, vek) sa spracuje ku každej osobitný stĺpec a ku každej odpovedi počet odpovedí (n) a % vypočítané zo základu celkového počtu odpovedí alebo danej odpovede.
- Všetky matematické hodnoty sa počítajú a uvádzajú pri opise výsledkov na dve desatinné čísla (23,15 %). Pri komentovaní a interpretácii možno použiť zaokrúhlené hodnoty (23%).
- Rozhodnutie, z akého základu počítat' % sa odvíja od prieskumného/výskumného problému a prieskumných/výskumných otázok.

- Ak je prieskumný/výskumný problém (s uvedením aj v prieskumných/výskumných otázkach, hypotézach) zameraný na porovnanie výsledkov skupín respondentov je vhodnejší postup v Príklade 1., ak ide o zistenie celkového stavu je vhodný postup v Príklade 2.
- Spôsob výpočtu sa uvedie v úvodnej časti kapitoly Výsledky a interpretácia zistení.
- Ak je prieskumný/výskumný problém (s uvedením aj v prieskumných/výskumných otázkach, hypotézach) zameraný na porovnanie výsledkov skupín respondentov je vhodnejší postup v Príklade 1., ak ide o zistenie celkového stavu je vhodný postup v Príklade 2.

1. Príklad výpočtu % z počtu odpovedí pri danej položke:

Ktorá odmena je pre Teba najväčším povzbudením?	Spolu		Chlapci		Dievčatá	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
a) pochvala učiteľom pred spolužiakmi	38	55,88	16	42,10	22	57,89
b) písomná pochvala do žiackej knižky	18	26,47	8	44,44	10	55,55
c) sladkosti (cukríky)	7	10,29	3	42,85	4	57,14
d) iná dobrá známka, pochvala od rodiča, pochvala od riaditeľa školy.	5	7,37	3	60,00	2	40,00
Spolu	68	100,01	30	44,12	38	55,88

2. Příklad výpočtu z celkového počtu respondentů:

Ktorá odmena je pre Teba najväčším povzbudením?	Spolu		Chlapci		Dievčatá	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
a) pochvala učiteľom pred spolužiakmi	38	55,88	16	23,52	22	32,35
b) písomná pochvala do žiackej knižky	18	26,47	8	11,76	10	14,70
c) sladkosti (cukríky)	7	10,29	3	4,41	4	5,88
d) iná dobrá známka, pochvala od rodiča, pochvala od riaditeľa školy.	5	7,37	3	4,41	2	2,94
Spolu	68	100,01	30	44,10	38	49,99

- Pod tabuľkou a grafom je – opis výsledkov - **slovné vecné opísanie výsledkov položky** v poradí výberových odpovedí s uvedením číselných dát **v % (nie v počtoch!)**.
- V interpretačnej časti sa výsledky interpretujú, t.j. **vysvetlia, objasnia, komentujú**; výsledky uvádzajú ako výskyt u **polovici, väčšine, prevažnej väčšine, menej ako polovici, štvrtine, tretine a pod., štatisticky málo významnom, nevýznamnom (okolo 5 – 7 %) počte odpovedí respondentov**. V tejto časti možno uviesť k uvedeným výsledkom, predpokladané príčiny dôvody, či dopady.
- Dôležitá je interpretácia dosiahnutých výsledkov vo vzťahu k ich reprezentatívnosti. Pri prieskume, kde nie je dostatočná reprezentatívnosť výberu osôb, čo je časté, je platnosť zistení obmedzená.

- Pri interpretovaní dát je dôležité, aby sa výsledky presne a komplexne zhodnotili a posúdili tak, aby boli využiteľné v závere prieskumu/bvýskumu, závere práce.
- V závere interpretácie je vhodné uviesť vlastný názor o možných, predpokladaných príčinách výsledkov alebo dôsledkoch.
- V prípade málo reprezentatívnej vzorky (30 – 60 respondentov) uviesť, že výsledky prieskumu/výskumu sú platné len pre daný výskumný súbor.

Príklad spracovania, opisu a interpretácie výsledkov:

Výsledky prieskumu a interpretácia zistení

Uvádzame výsledky spracované na základe dát získaných z uvedeného dotazníka. Výsledky uvádzame v absolútnych číslach a percentách v poradí jednotlivých položiek. Výsledky sa spracovali z celkového počtu respondentov a počtu respondentov (z toho osobitne chlapcov a dievčat) v jednotlivých odpovediach každej položky.

Vzhľadom na to, že výber vzorky nie je z hľadiska počtu respondentov reprezentatívny, výsledky platia len pre skúmaný súbor. V texte používame pojem žiak/žiaci, ktorý vyjadruje respondentov výskumného súboru.

1. Druhy odmien, ktoré povzbudzujú žiakov k učeniu

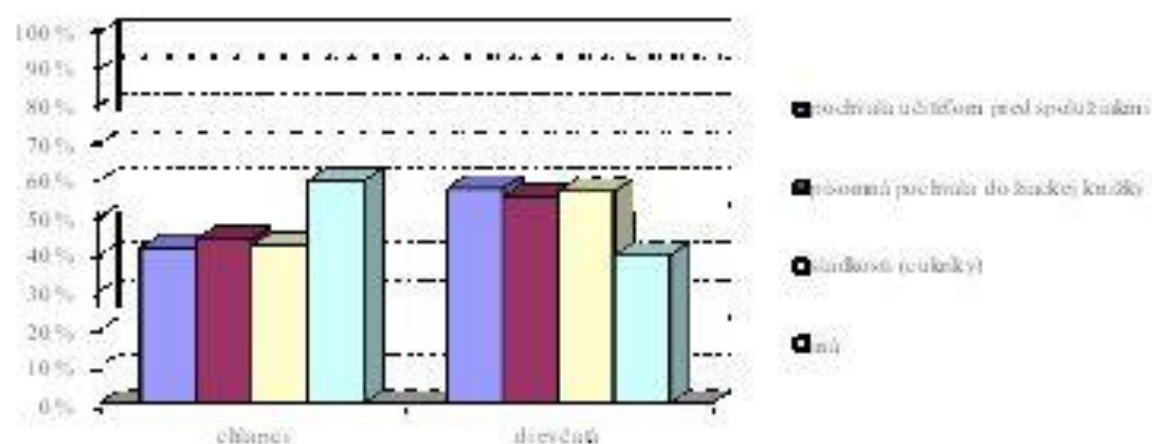
(názov položky zhodný s obsahom, nie doslovné uvedenie položky)

Využívanie druhov odmien z hľadiska motivácie žiakov k učeniu sme skúmali položkou v znení: *Ktorá odmena je pre Teba najväčším povzbudením?* Výsledky uvádzame v Tabuľke 2 a Grafe 2.

Tabuľka 1 Odmeny povzbudzujúce žiakov k učniu

Ktorá odmena je pre Teba najväčším povzbudením?	Spolu		Chlapci		Dievčatá	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
a) pochvala učiteľom pred spolužiakmi	38	55,88	16	42,10	22	57,89
b) písomná pochvala do žiackej knižky	18	26,47	8	44,44	10	55,55
c) sladkosti (cukríky)	7	10,29	3	42,85	4	57,14
d) iná dobrá známka, pochvala od rodiča, pochvala od riaditeľa školy.	5	7,37	3	60,00	2	40,00
Spolu	68	100,01	30	44,12	38	55,88

Graf 1 Odmeny povzbudzujúce žiakov k učniu

Opis výsledkov Z výsledkov vyplýva, že 55,88 % žiakov (42,10 % ch, 57,89 % d), povzbudzuje k učeniu pochvala učiteľom pred spolužiakmi. Písomnú pochvalu do žiackej knižky, ako najväčšie povzbudenie uviedlo 26,47 % žiakov (44,44 % ch, 55,55 % d). Pre 10,29 % žiakov (42,85 % ch, 57,14 % d) sú povzbudením sladkosti. Najväčším povzbudením pre 7,37 % žiakov (60,00% ch, 40,00% d) je dobrá známka, pochvala od rodiča alebo od riaditeľa školy.

Interpretácia Výsledky preukázali, že pre vyše polovicu žiakov je najväčším povzbudením pochvala od učiteľa. Dievčatá viac uprednostňujú pochvalu učiteľom pred žiakmi a písomnú pochvalu do žiackej knižky. Chlapci uprednostňujú dobrú známku, pochvalu od rodiča alebo od riaditeľa školy. Odmena vo forme sladkostí pôsobí ako povzbudenie len pre malý počet žiakov, pričom povzbudzuje najmä dievčatá.

Za pozitívne zistenie považujeme zistenie, že žiakov motivuje k učeniu najmä pochvala, pričom z vlastných skúseností konštatujeme, že sa zo strany učiteľov nevyužíva efektívne. Zaujímavým zistením je, že materiálna odmena vo forme sladkostí je vcelku málo významná.

Spracovanie záveru práce

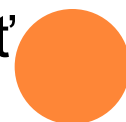
odlíšiť Záver prieskumu/výskumu a Záver práce

- Záver práce - zhodnotenie výsledku práce ako celku (nielen empirickej časti).
- Uvedie sa zhodnotenie splnenia hlavného cieľa práce, splnenie cieľov teoretickej časti a cieľov empirickej časti. V prípade potreby sa kriticky môžu uviesť problémy pri plnení cieľov.
- Uvedú sa závery - podstatné závery a zovšeobecnenia vyplývajúce osobitne z teoretickej časti a osobitne z výsledkov empirickej časti z hľadiska ich vzájomnej väzby a prepojenosti.
- Je vhodné poukázať na problémy, ktoré sa nepodarilo v jednotlivých častiach práce vyriešiť a pokiaľ je to možné, vyjadriť možné cesty ich riešenia.
- Na konci záveru, alebo v osobitnej kapitole uviesť **odporúčania pre prax**.

Publikačné zdroje

- **Monografie** – využiť knižnice - DTI, Pdf UK, Slovenská pedagogická knižnica, Univerzitná knižnica UK.
Využiť možnosti elektronického kontaktu, vyhľadávania a objednávaní publikácií na požičanie podľa knižničného poriadku.
- **Časopisy** – využiť časopisy uvedené v Prílohe 3
Treba sa zamerať najmä na čísla z piatich posledných rokov v súvislosti s témou.
Mnohé z uvedených časopisov možno nájsť na internete (Google)
Pedagogickú spektrum, Rodina a škola, Pedagogické rozhľady, Pedagogika (český odborný časopis), Čistý deň, Prevencia (ÚIPŠ), elektronický časopis Pedagogika. sk
www.casopispedagogika.sk
- **Zborníky** z odborných a vedeckých konferencií – vyhľadať príspevky podľa témy v knižniciach, na internete.

- V **diplomovej práci využiť a uviesť zahraničné publikačné zdroje!** (anglické, nemecké, maďarské, české a iné podľa jazykových znalostí autora práce).
- **Využiť dostupné informácie a materiály z internetových stránok:**
- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky <http://www.minedu.sk/>
- Štátny pedagogický ústav <http://www.statpedu.sk/sk/Uvod.alej>
- Ústav informácií a prognóz v školstve (ÚIPŠ) - <http://www.uips.sk/> - Časť Výskumy a prevencia (obsahujú výsledky viacerých oficiálnych výskumov)
- Metodicko-pedagogické centrum www.mpc-edu.sk/publikacie (Bratislava, Prešov, Banská Bystrica...)

- **Publikačné zdroje, pramene** sa využívajú formou parafrázovania a priameho citovania (**pri tom sa vyskytuje najväčší počet chýb!**).
- V práci sa zreteľne oddeľuje vlastné myšlienky od prevzatých uvádzaním autorov a zdrojov prevzatého textu!!
- **Parafrázovanie** je vlastné vyjadrenie cudzej myšlienky, ktorá verne vystihne pôvodný obsah, myšlienky neskresľuje, nemení uhol pohľadu.
- Parafráza - prerозprávanie autorových myšlienok vlastnými slovami. Musí sa zachovať obsah originálneho textu, myšlienok a poradie výkladu bez vkladania vlastných stanovísk.
- Pri parafrázovaní sa nepoužívajú úvodzovky.

- Pri parafrázovaní treba vždy uviesť na začiatku autora, od ktorého sa preberajú myšlienky a na konci zátvorku, s menom autora, rokom a číslom strany.
- Príklad parafrázy:

Ako uvádza Liba, školský režim prináša obmedzenie (často výrazné) spontánnej pohybovej aktivity. Núti udržiavať pozornosť. Dlhodobé sedenie v lavici zvyšuje statickú námahu pri sedení, zvyšuje nároky na koordináciu pohybov, presadzuje sa nútené tempo práce (Liba, 2007, s. 224).
- Pri preberaní dlhých myšlienkových formuláciách možno v odseku začínať novú vetu na začiatku riadku.

Priama citácia - priame prebratie myšlienky iného autora.

- Vždy sa musí uvádzať s menom autora, dvojbodkou a v úvodzovkách, napr. **Zelina uvádza: „.....citovaný text“**.
- Pri priamom citovaní nemožno začať vetu úvodzovkami – úvodzovky niečo uvádzajú, takže pred nimi musí byť predmet uvádzania, chyby sa robia pri priamom citovaní.
nesprávne: „citovaný text“ ďalší text
- Nie je vhodné, aby rozsah citátu mal rozsah odseku. a väčšinu práce tvorili takto komponované odseky a parafrázované časti.
- **Sekundárna citácia** - citovanie myšlienky z diela, ktoré nemal autor k dispozícii a ktoré cituje iný autor sa uvedie, napr. (Kožený, 1998 citovaný podľa Bohinskej, 2004) alebo (Kožený, 1998, In: Bohinská, 2004).

- Práca nemôže obsahovať iba parafrázovaný a priamo citovaný text, musí obsahovať aj vlastné myšlienky, názory a postoje autora práce.
- Je vhodné, aby sa prevzaté texty kombinovali s vlastnými názormi autora, prípadne s vlastnými komentármi alebo porovnávaním.
- Treba pamätať, že práca prejde cez systém kontroly originality, ktorého výstupom je podrobný protokol!

Etická stránka práce

- Študent - podľa Autorského zákona autor, tým preberá zodpovednosť ako každý autor literárneho diela. Záverečná práca - jeho dielo je verejne dostupné, kontrolovateľné a posudzované verejnosťou.
- Etika - čestnosť, slušnosť a korektnosť. Etické aspekty sa týkajú práce s duševným vlastníctvom iných autorov.
- Preberanie veľkých úsekov textu z iných diel (bez uvedenia zdroja) alebo dokonca celej práce je krádež. Takéto počínanie môže skončiť vylúčením zo štúdia.
- Používanie internetu láka na kopírovanie celých textov - tak, ako sa text dá ľahko odkopírovať, tak sa dá i ľahko odhaliť. Záverečná práca prechádza testom originality.

Čitateľa práce – vedúci, oponent, členovia štátnicovej komisie.

Pri **posudzovaní práce** (vedúci, oponent) sa zameriava pozornosť a hodnotí sa :

- spolupráca autora s vedúcim práce,
- formulácia cieľov a ich splnenie,
- úroveň obsahu a členenia práce vo vzťahu k téme (názvu) práce,
- úroveň opisu, analýzy súčasného stavu problematiky,
- rozsah a proporcionalita obsahového spracovania,
- štrukturovanie textu, tabuľky, grafy citácie,
- orientácia autora v danej problematike, systematický prístup k spracovaniu práce
- formálna, jazyková a štylistická úroveň práce vrátane citácií podľa platnej normy,
- využitie zdrojov domácej a zahraničnej literatúry a úroveň spracovania zdrojov,
- prehľadnosť a logická štruktúra práce, adekvátnosť použitých metód,
- úroveň a interpretácia výsledkov,
- zhodnotenie dosiahnutých výsledkov a formulácia záverov vo vzťahu k cieľom a prieskumným otázkam
- teoretický prínos, možnosti využitia výsledkov v praxi a ich praktické uplatnenie,

Jazyková stránka práce

- Odborný vecný štýl.
- Použitie hovorového jazyka, slangu (s výnimkou autentických citátov skúmaných osôb) - nevhodné. Respondent **tým pádom** musel čakať ...; Žiak **vypadol** z hry (učiteľka ho ignorovala).
- Na výber vyjadrovacích prostriedkov využiť **synonymické slovníky** na internete alebo v knižnej forme napr.:

Krátky slovník Slovenského jazyka, Pravidlá slovenského pravopisu, Slovník cudzích slov, synonymické, lexikologické, odborné a pravopisné slovníky na internete, napr.

<http://slovník.azet.sk/pravopis/?q=pravopisn%C3%BD+slovn%C3%ADk> (Prekladový slovník, Slovenský pravopis, Synonymický slovník, Slovník cudzích slov).

<http://slovník.juls.savba.sk/>

- Využiť možnosť vyhľadania **synoným** vo Worde (označiť slovo, klik pravým tlačítkom myši na slovo).

- **Vedecký plurál** (autor hovorí o sebe v prvej osobe množného čísla, pretože v práci ide o spoluprácu autora a školiteľa):

Uskutočnili sme výskum ...; Administrovali sme dotazník ...; Ukázalo sa nám ...

- Pri **všeobecných konštatovaniach**, pri ktorých nie je zreteľný konkrétny vzťah osoby/osôb k danej problematike, nie je vhodné používať plurál (množné číslo), hoci ho často používajú aj renomovaní autori, napr.:

*V poslednom období zaznamenávame značne narastajú javy....
Pojem škola odvodzujeme Na Slovensku delíme školy na ...*
Vhodné je použiť neurčitý slovesný tvar zvratného zámena „sa“,
napr. „

V poslednom období sa zaznamenáva značné narastanie Pojem škola sa odvodzuje..... Na Slovensku sa delia školy... a pod.

- Neuvádzať napr.: „Typy učiteľov delíme ... –nejde o vedecký plurál v práci, vhodnejšie je všeobecné spojenie „Typy učiteľov sa delia...“
Otázkou je, kto je to „my“ vo všeobecnej rovine my študenti, učitelia, autori....?

- Nedostatkom - „**vypchávkové slová**“ - prázdne výrazy so zámerom zvýšiť odbornú úroveň textu (majú opačný účinok), alebo spojenia osobného charakteru.
- Napr.: „V podmienkach základnej školy...“ namiesto „V základnej škole...“; „**Dochádza k poklesu...**“ namiesto „**Klesá...**“;
„**Vo svojej bakalárskej práci....**“ namiesto „**V bakalárskej práci ...**“
„**Cieľom našej bakalárskej práce.....**“ namiesto „**Cieľom bakalárskej práce...**“, „**V našom výskume...**“ namiesto „**Vo výskume...**“.
- Vyhýbať sa výrazom:
„**z pohľadu**“ – spojenie vyjadruje pohľad očí, správny výraz je „**z hľadiska**“,
„**ponímanie, poňatie, poníma**“ vhodnejší je napr. výraz „**chápanie, chápe**“.
- Prehľadnosť textu zdôrazňovať pojmami **tučným písmom** alebo **kurzívou**. Nepodčiarkovať slová - podčiarkovanie slov je prežitok z éry písacích strojov.
- Pravopis **skontrolovať a preklepy odstrániť vo Worde klávesom F7** – upozornenia na chybné slovo a ponuka alternatív.

- **Cudzie slová** používať, ak neexistujú slovenské ekvivalenty. Ak je prevzatý pojem menej známy, cudzojazyčné znenie uviesť v zátvorke. Napr.: *efekt vyhasínania (burnout effect)*.
- **Priame citáty** sa píšú do úvodzoviek s uvedením autora a dvojbodkou, napr. *XY uvádza: „.....“*.
Ak má citát viac ako štyri riadky, bývajú oddelené od ostatného textu a odsadené od ľavého okraja.
- **Písanie zátvoriek.** Zátvorky priliehajú bez medzier z ľavej i pravej strany výrazu, vety v zátvorkách, napr. *(yyy)*, nie *(yyy)*.
- Zátvorky písať zásadne guľaté. Znak „/“ znamená „lomeno“, nie je to zátvorka, používanie miesto guľatých zátvoriek je prežitok z éry písacích strojov, ktoré nemali guľaté zátvorky.

- **Spojovník (-) a pomlčka (–)** sa odlišujú dĺžkou i funkciou. Pomlčka sa píše s medzerami, spojovník sa píše bez medzier.

- **Spojovník** kratší ako pomlčka, píše sa bez medzier pre ním a za ním. Na klávesnici počítača je spojovník totožný s rozdeľovacím znamienkom.

Napr.: 3-dielny, 5-násobný, 45- ročný, 3 %-ný (trojpercentný), Elena Maróthy-Šoltéssová, žltó-čierny, vedecko-technický, viac-menej.

- **Pomlčka** sa na počítači sa píše dvojnásobným stlačením znaku -. Píše sa s medzerami z ľavej i z pravej strany.

Používa sa na vyjadrenie rozpätia: 12. – 16. mája 2007; 1980 – 1982; 40 – 45 kg; strana 52 – 60,

alebo ako vsuvka: Jednotlivé roviny jazyka – hoci sú časťou jedného systému – nie sú jednoducho priradené systémy, nie sú vybudované na rovnakých princípoch.

- **Bodka, výkričník, otáznik, čiarka, zátvorka, bodkočiarka a dvojbodka** sa píšu tesne za slovom bez medzery. Medzera sa vynecháva až za nimi.
Za číslicou s bodkou, písmena so zátvorkou pri číslovaných zoznamoch, číslovaní položiek dotazníka sa vždy dáva medzera.
Nie 1.xxxxx, ale 1. xxxxxx
nie a)yyy ale a) yyy
- Veľmi častou chybou (aj vo vydaných publikáciách) sú medzery medzi úvodzovkami a zátvorkami.
- Za úvodnými úvodzovkami, úvodnou zátvorkou nie je medzera a takisto medzera nesmie byť pred koncovými úvodzovkami a zátvorkou.
nesprávne „ „ alebo (.....),
správne „....., alebo (.....)

- Ak je v **úvodzovkách** celá veta, píše sa bodka, výkričník alebo otáznik na konci vety pred koncovými úvodzovkami. „**Bol to skutočne, ako sa o tom hovorilo, impozantný výkon?**.“ ←
- Ak je v úvodzovkách len slovo alebo výraz, píše sa koncové úvodzovky pred čiarkou, bodkou, výkričníkom, otáznikom , napr.: **Bol to skutočne, ako sa o tom hovorilo, „impozantný výkon“.** ←
- Názvy kníh, časopisov, štúdií, článkov, vedeckých diel, programov a pod. sa píše bez úvodzoviek (iba ak je názov prídlhý a nie je jasné, kde sa končí, možno úvodzovky použiť).
- **Za nadpisom sa nepíše bodka.**
- **Jednotky času** sa skracujú bez bodiek: hodina (**h**), minúta (**min**), sekunda (**s**).
- Slovo **Príklad** v strede vety sa píše skratkou na začiatku vety sa píše celým slovom, **V škole sa napr. žiaci; Napríklad v škole žiaci**
- **Percentá** sa uvádzajú v texte aj v tabuľkách za číslom s medzerou **75 %**, nie **75%**.
- **Na konci riadkov** nemajú zostať predložky a spojky (a, v, z, po, do), možno ich odstrániť delením slov, alebo posuvníkom.

- **Názvy legislatívnych (právnych) predpisov** sa píšú kompletne celé, ako sú uvedené v Zbierke zákonov, napr.:

Zákon 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky 282/2009 z 24. júna 2009 o stredných školách.

- V názve legislatívneho predpisu pred číslou sa nepíše „č“.

- **Dlhý názov inštitúcie, školy, zákona** a pod. celý názov uviesť pri prvom zaradení v texte a ďalej uviesť jeho ďalšie skrátené používanie, napr.
- Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“);
- Zákon 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“);
- Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky 282/2009 z 24. júna 2009 o stredných školách (ďalej len „vyhláška“)
- Slovné spojenia „**takzvaný/á/é**“, „**to je**“ sa píše skratkou **tzv.**, **t.j.**, bez úvodzoviek

- Pred zaslaním práce alebo jej časti dôsledne skontrolovať jazykovú stránku!!!
- Neposielať práce s jazykovými chybami – práca sa pošle späť bez komentára a upozornení na chyby!!!
- Vopred upozorniť na problém, požiadať o pomoc, nie na konci termínu odovzdania práce.

Pred začatím písania práce:

- naštudovať teoretickú problematiku z publikačných zdrojov
- oboznámiť sa a preštudovať internetové pomocné zdroje
- Nepostupovať podľa „vybranej Bc, Dp práce“ z internetu – nepozná sa jej hodnotenie a kvalita, môže byť spracovaná podľa iného postupu!!
- Nepreberať mechanicky kopírované časti iných textov!!!

